

KJAK

Eingin er bara tað tú sært

Í hesum døgum flytir viðgerðarheimið hjá Bláa Krossi í Lynggøtu í Havn inn á Nes, har nýggj og stásilig hús standa til reiðar at taka ímóti.

Karin Kjølbro

Samstundis eru 30 ár liðin, síðani viðgerðarheimið í Havn lat upp. Fráhaldsrørslan Blái Krossur er eitt av elstu feløgum landsins, og er frá 1904. Ivaleyst hevur felagið verið virkið í samband við fólkaatkvøðuna um at banna rúsdrekkasølu í 1907, har føroyskar kvinnur fyri fyrstu ferð sluppu at siga sína hugsan. Kná hava tey verið, støðugt ikki bara at hava áhuga í hesum álvarsama samfelagsspurningi, men eisini at flyta seg við tí menning í viðgerð og hugburði, ið hevur verið á økinum. Mong fráhaldafeløg hava verið, eisini eldri enn Blái Krossur, men tey flestu eru farin aftur í ommu sína. Í hesum høpi er ætlanin bert at bera fram eina heilsan til eldsálir, sjálvboðin og grasgrøtur, ið hava gjørt tað møguligt at fáa eitt viðgerðarheim í Føroyum, ið er bygt til endamálið.

Seinast í 70 árunum hevði eg sum leiðari í Kriminalforsorgini samstarv við Blákrosskrivaran Johs. Álvheygg. Bláikrossur hevði júst fingið endurnýtslu-klæðnahandilin í Kongagøtu, og har komu eisini fólk regluliga inn á gólvið, ið høvdu avtalu við Álvheygg, at fáa heilivágin antabus. Ørminnist, at júst tað at kunna geva antabus, so varliga sum gjørligt, møguliga var orsök til, at endurnýtslu-klæðnabúðin í Kongagøtu var latin upp tá. Tá meira enn nú var viðgerðarkrevjandi rúsdrekkanýtsla eitt tabuevnið, ið skuldi dyljast. Eisini eg sum Kriminalforsorg gav við hvørt viðskifta-fólkum, sum vóru dømd fyri revsulógarbrot, antabus. Tá eins og nú vóru revsulógarbrot sum hververk, stuldur og harðskapur ofta framd í fyllskapi. Tað verður ikki hildið so nógv um antabusviðgerð í dag, men tað hendi alt í samstarvi ar við lækna, og tann tíðin hjá tí bundna

og familju hansara, har hann var edrúur, var góð, og ikki ring.

Tað var hildið stórt framstig, tá Blákrossheimið í Lynggøtu kom í 1984 og síðani Heilbrigðið á Velbastað 1988. Viðgerðarkonseptini eru ymisk, men okkurt bendir á, at partarnir báðir í dag brúka ikki sørt hvør frá øðrum. Eingin loyna er, at eitt andaligt mát er í báðum støðum. Blákrossur er ein kristiligur fráhalds- og hjálparfelagsskapur, og Heilbrigðið, ið arbeiðir eftir

12-stigsskránni (Minnesota modelið) arbeiðir við "tíni hægri makt, sum tú sjálvur upplivir hana". Árni Olsen, yvirlæknin var uppá tað besta í hesum árum, og hann var fegin um hesar viðgerðarmøguleikar, eins og hann hevði virðing fyri tí andaliga vavinum, sum kanska treystari og meira álítandi enn so mangt annað. Annars kann leggjast aftrat, at núverandi Blákrosskrivari í KVF herfyri greiddi frá, at tey leggja størsta dentin á, at fólkin, ið

arbeiða í viðgerðini fyrst og fremst eru fakliga skikkað. Og soleiðis er í báðum støðum. Ivaleyst spyr onkur: er tørvur á tveimum viðgerðarheimum í okkara lítla landi? Stutta svarið er, at eingin viðgerðarháttur kann

hjálp øllum, ið eru bundin av rúsdrekka, heilivági ella rúsevnum.

Hóast álvarsamt, so er stuttligt at hugsa aftur á kjakið, ið var, antin alkoholisma er ein sjúka ella ikki. Eg hevði lært, at alkoholisma er

ein arvilig sjúka, hon kann ikki lekjast, men hon kann steðgast. Sjálvandi komu vit báðar Sólborg Dulavík fyrri leiðarin á Blákrossheiminum ásamt um, at tað kundi gera tað sama, hvussu barnið at, bara vit kundu gera ein mun. Ingi Mohr, sáli táverandi leiðari á Heilbrigdinum setti mangan eisini lit á kjakið.

Líkamikið 'viðgerðheimið hjá Bláakrossi – nú undir leiðslu av Olgu Steinhólm – hevur hjálpt mongum. Nógv er broytt hesi 30 árin. Fleiri kvinnur koma nú í viðgerð og meira enn áður eru tey kemisk bundnu nú eisini bundin av heilivági og/ella rúsevnum. Her krevst fakligur førleiki, tol og hjartalag.

Umframt avrúsing og viðgerð, fæst eisini ambulat viðgerð, familjuviðgerð og eftirviðgerð á viðgerðarheiminum. Eisini koyra verkætlanir sum: Øll hava rætt til góð barnaar (samrøðubólkar fyri børn).

Hoyri til teirra, ið eisini raðfesta familjuviðgerðina sera høgt. Minnist m.a. ein arbeiðsgevara á einum skeiði í alkoholpolitikki á arbeiðsplássinum. Hann nevndi, at hann hevði fleiri kvinnur í arbeiði, ið stundum vóru óarbeiðsførar vegna drykkjuskap hjá manninum.

Hildið verður, at fyri hvørt fólk, ið er kemiskt bundið eru minst 5, ið líða undir tí. Nógv kann sigast um tað, men valla beinræknari enn Tove Askham lýsir tað í hjálagda prenti frá 1982, sum hon nevndir Jólaaftan.

Góða Olga og starvsfólk á Blákrossheiminum. Tykkum verður yngst eyðnu og hepna hond í nýggju kørmunum. Tit vita betur enn onnur, at ongin er bara tað tú sært, og tað er virðismikið at kunna birta eina vón hjá viðskifta-fólkunum og teirra avvarandi, eins og tað er týðningarmikið at leggja dent á, at antin tað at vera kemisk bundin er ein sjúka ella ei, so hevur hin einstaki ábyrgd av egnum lívi.

Alcohol gave me wings to fly,
then it took away the sky